

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Puritas cordis quibus modis acquiratur, custodiaturq[ue] quænam illam
maculent, cogitationibus itidem ingruentibus nociuis quomodo
obsistendum. Cap. XLVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

Palliano
non debe-
mus nos vel-
le excusa-
re.

Sentiât vnusquisque quod velit, iudicet quomodo velit, modo quod facis non sit malum, nec mali speciem habeat. Itaque timore suspitionum istarum haud quaquam vtaris simulationibus, palliationibus colorationibus-sophisticisque responfionibus (vt solent quidam non absque ignominia) sed quod sincere factum est, sincere confitearis. Maior etiam laus sequitur culpam (preferim si non est scandalosa,) quamuis secreta sit, humiliter confiteri, quam palliationibus, quibus eandem excuses, vti.

Puritas cordis quibus modis acquiratur, custodiatque: quenam illam maculent, cogitationibus item ingruentibus nociuis quomodo obfistendum.

CAPVT XLVL

Cordis custodia diligentiſſime obseruanda quæ.

Cogitationes illicitæ quomodo excludendæ.

Rom. 12.

COr tuum nulla re studeas occupare, nulla inquinare, quæ tuo proposito non conducit. Vigila quæm diligentissimè pœces super custodia cordis tui. In illa enim tibi erit salus. Quamobrem nihil exeat cor tuum, nihil intret nisi diligenter ante discussum, an ex Deo veniat, & an in Deum promoveat illum enim ames, quæras intendasque. illum solum in corde tuo possideas, illum teneas intra te clausum, colligatis atque retētis sensibus tuis ac viribus. Tu quoque cogitationes tuas immergas clausasque teneas in vulnere lateris Iesu Christi. Ibi te immerge, ibi quiesce, ipsumq; in te quiescere cupientē deuotns recipe. Carnalibus obscenistis tā imaginationibus quā cogitationibus incidentibus, curre ad piissimam virginem Mariam, dicens: *Aue Maria castissima, adiuua me.* Initio mox vbi senseris occurrere obscenas imagines & cogitationes, ostia cordis præclude, & cum detestatione ad aliud, maximè ad Deum, te conuerte. Quæcunque obscena illicita, occiosave ad cordis tui ostium pulsauerint, & ingressum cupientes, cum indignatione contemne hocque contemptu, antequam locum in corde recipiant, eas reprime. Noli etiam postea reuocare ad memoriam ea quæ inciderunt, aut quæ incidere atque cogitari voluerunt, ne in pace perdas, quod bello tenuisti. Ah nihil in cellam tecum introducas non sanctum, sed omnia antequam cellam intraueris, foris remoue, vt non tam in corporis quam cordis solitudinem, cella introiens, te recipias. Homo stans in aliqua cogitatione, si inopinato tunc accidat aliquid, scilicet rumor, strepitus, sonusve insolitus, statim dimittit vel obliuiscitur illius quod in corde tractabat, & arrigens aures, aulculat ad hoc quod foris accidit, & cætera. Sic quando in corde tuo sentis cogitationes falsas, vel aliquid quo velis carere, tunc subito propone tibi aliud licitum sanctūve (vt sunt vulnera Christi passioque eiusdē & huiusmodi) in quo te figas, & verte prioribus dorsū, quasi eorundē penitus oblitus. Illud verò quod tibi proposuisti, fortiter aspice, donec primum euanescat. Si vere velis proficere, tunc deberes te totum ab omnibus tibi non necessarijs, & ad quæ conscientia te non ligat, abstrahere, totumque te ad Deum conuertere, & studiosè in omnibus inuestigare quæ sit voluntas eius beneplacens & perfecta. Quam vbi cunque cognoueris

gnoueris, facias feruenter, semper tamē cum humilitate, vt de te non plus quam
 de alijs, sed semper minus sentias, alioquin Dominus tibi gratiam & auxilium
 subtrahet. Ego semper compunctus, & in hac compunctiōe cor tuum ab inuti-
 libus euagationibus abstrahas, & per bonas affectiōes & aspiratiōes in Deo
 cessabilis, illi soli per voluntatis vnitatem & amorem adhaereas, cum silentio
 tam cordis quam oris. Si cogitationibus volueris malis respondere, hoc tantum
 respondeas: Non estis digna, vt vobis respondeam, aut vos audiam. Si volueris
 cum cogitationibus pugnare (praesertim vbi eas principio admiseris) tunc saepe
 oportet te succumbere. Atque ideo quam primum ipsas aduertis accedere, vel
 incidisse, illico easdem reijcias, despicias, teque ab illis ad aliquod aliud bonum
 conuertas. Fac quasi illas non videris, aut quasi non fuerint tecum. Cor homi-
 nis non potest esse vacuū, ideo nō potes malas otiosasque cogitationes exclude-
 re nisi bonas in earundem locum supponas. Quādo igitur vana senseris incidere,
 tunc fortiter attendas ad aliquid quod cantatur vel legitur, quasi nihil incidisset
 aut aliquid boni quo te figas mox apprehende. Custodi silentium cordis, & noli
 ex aduerso auscultare, vel inspicere incidentes cogitationes à Deo alienas. Noli
 imaginari de illicitis, sed simpliciter vel non curando, vel non respondendo hoc
 tibi, despiciendo eas, à te cum iucunditate projicias, & quasi cum violentia cor-
 tuum claudens, in silentio illud custodias, ne quicquam introeat illud, nisi cum
 quo tractare habes, scilicet Deus Iesus. Ille solus sit habitator cordis tui, ille cor
 tuū nunquā deserat. Omnis cogitatio quae non est ad Deum, vel de Deo, vel alias
 vtilis & fructuosa, in principio cum indignatione abijcienda est, & contra hu-
 iusmodi habeto generale propositum, pactumque cum Deo, quod nullam velis
 admittere eiusmodi, & maximē illas quae incidunt de seculo, vel aliorum statu.
 Si lectatur aduersus te cogitatio, quando eandem sentis, dic ita conscientiae
 tuae. Ecce tu scis te iniquum cogitare, scis illicitam tibi rem incidisse, iam est in
 optione tua seruare vel eijcere, admittere vel repugnare. Nisi ergo abieceris cum
 violentia & indignatione, inexcusabilis es de peccato, quia scis & aduertis peri-
 tudum. Si ergo admiseris, si sustinueris cogitationem hanc, voluntariē sustines.
 Non enim contradicens, non repugnans, consentis. Et hoc habet maximē lo-
 cum contra cogitationes, quibus annexa est aliqua vitiosa delectatio. *O benignis-
 sime Iesu, per omnia vniuersa tua obsecro te, custodi cor meum, vt nullam cogitationem,
 nullam affectionem, nullam denique malitiam cuiuscunque machinationem noxiam, in
 corde meo scienter admittam, nec aliquid mihi eorum placeat, quod tibi displicet. Vixime
 Iesu, per mortem tuam amarissimam te obsecro fac ne vli horum ad delectandum susti-
 nendumve consentiam: sed meam tutem voluntatem, tua vt semper maneat unita ro-
 tunda: Iesu benedicite, fac ne dem locum iniquitati, nec tentationi succumbam. Hanc ora-
 tionē fundas tempore tentationis in spiritu, seu mentaliter. Ad hoc semper nite-
 re, & omni studio super hoc vigila, vt obtineas, seruesq; puritatē cordis & Domi-
 ni prouidebit tibi deuotionē, & cetera. Oportet vt incētio tua sit simplex, & re-
 cta, affectio pura, & cogitatio sancta & fructuosa, neque sit vitiosa neq; vana, ne-
 que otiosa. Puritati cordis oportet iungi humilitatem & charitatem. Oh non
 permittas in te cogitationes, affectionesque malas & inutiles crescere, sed statim
 in momento quo sentis, elide. Tunc enim eijcere eas potes facilius, quam vbi
 conualuerint ex mora. Si enim easdem propulsare distuleris, ex mora robur ac-
 tiores in te recipiet inimicus, vt deinceps etiam cum volueris, non poteris eas*

Cogitatio-
nibus quo-
modo solum
cipi adca-
dam.

Silentium
cordis custo-
diendum
quod.

Cogitatio-
nibus mala homi-
nem oppug-
nante, quid
sibi dicat.

Obsecratio
contra ma-
las cogitatio-
nes.

Cordis puri-
tati quanto
studio inui-
gilandum.

Cogitatio-
nes illicitas
statim in
principio e-
lidentur.

Hiero.
Cogitatio-
nes noxiæ
fortiter im-
pugnantes
quomodo
repellendæ.

Cogitatio-
nes quænam
cum detesta-
tione sint
abijciendæ.

plene eijcere, maxime si illis in affectum introeundi licentiam dederis. Nihil est enim tunc cum illis periculose altercari, utpote quæ cum etiam fuerint eiecitæ tantas reliquias post se dimittunt, ut mox repuluent, atque de nouo exurgant. Relinquant etiam post se fœtorem hoc est, inclinationem, corruptionem, afflictionemque malam ac onerosam. Candela recenter extincta, & adhuc fumigans, illico attrahit ignem, antequam plene tacta fuerit: sic cor hominis semel infectum, si paululum quod eiecitum inde est, accedens redierit, de nouo inficitur. Ideo principijs obsta. Et ut dicit sanctus Hieronymus, dum paruus est hostis, interfice, nequitia elidatur in semine. Si cogitationes fortiter te impugnant, tunc mentaliter & fixo corde lege: *Aue Maria*, vel aliquam deuotam orationem de passione Domini mentaliter dicito: *Precor te amantissime Iesu, propter illam excellentiam charitatem &c.* ut mentaliter te in tali oratione imaginante, priores cogitationes transeant. Neque enim diuersa potest homo mentaliter cogitare, quamuis diuersa possit, id est, vnum cogitare & aliud legere. O si ad hoc peruenires, ut omnino æstimares te esse in toto mundo solum, nihil de aliquo homine, aut quauis mundana re sciens, imò omnia iam æstimans transisset, finemque iam olim habuisse, & te iam solum omni momento finem tuum expectare, quando à iudice voceris. Si inutilibus otiosisque cogitationibus liberum dederis ingressum, præbebis etiam ansam tibi labendi in vanas & malas cogitationes, & desideria mala. Si cogitatio tibi incidit de seculo, non discutienda est, siue bona sit siue mala, sed simpliciter abijcienda. Vadat & nequa audiatur, neque respondeatur ei, sed omnino contempta recedat. Ad hoc autem valet amorosa vigorosaque conuersio mentis ad Deum exercitiue boni cuiuspiam fortissima apprehensio seu imaginatio, donec cogitatio mala atque noxia euanescat. Solent quidam contra importunas cogitationes, quarum haud sibi, quin redeant semper, possunt inducere obliuionem, studium assidue peruestigandæ intelligendæque cuiuspiam difficillimæ questionis, cuiusmodi in libris perulæ habentur sententiarum, quæ intellectum sua fatigat obliuione, & hoc labore aliarum fantasiarum noxiam memoriam repellere. Elige quod magis securum est, non potes errare in abijciendis cogitationibus, præsertim tempore orationis, etiam si bonas reieceris, & quasi necessarias, pro studio puritatis illo tempore, quo ad alia cogitanda obligaris. Hoc nanque modo facis, quod tibi faciendum est, & quemadmodum facere debes. Omni tunc tempore nullas, hoc est, neque malas, neque eas quæ bonæ alioqui videntur sustineas, quæ pro tunc otiosæ & infructuosæ sunt, ad id quod proponere debes, aut agere intendis, scilicet ad perfectionem charitatis & puritatis, & simplicitatis in solitaria vita. Istas cogitationes precipue ab initio occultas & magis periculosas, debes tanquam cogitationes fornicationis cum detestatione eijcere, quæ hoc modo tibi incidunt: Si essem in seculo vel alio statu aut domo, quid aut quomodo facerem? &c. Item, quare hoc vel illud ab illo fratre sit dictum aut factum. Item quare tibi hoc iniunctum sit. Item cogitationes de perpetratis iniurijs vel molestijs. Et omnes cogitationes de seculo. Omnes suspitiones & iudicia cordis. Item explorationes, quis ibi sit &c. Item, amaricationes contra alios propter ipsorum defectus, & cætera huiusmodi. Nihilominus tamen cogitationes quoque alias quascunquæ, quæ sunt infructuosæ, vel impertinentes, abige. Tam firmum propositum tuum esse debet bonum, ut irruentibus cogita-

